

Men heller ikke dette Forslag er tilstrækkelig for dem, der gaae videst, og sigter ikke til at opfylde deres Duffer; thi den ærede Rigsdagsmand forudsætter ganske vist, at det borgerlige Ægteffab vil blive omgaaet og ubenyttet af de fleste Borgere i Landet; han har kun sagt, at det borgerlige Ægteffab skulde være tilladt for Alle, men han har ikke villet foreskrive det for Alle. Men, hvis Thingets Medlemmer, som sagt, kun vilde have det borgerlige Ægteffab tilladt indenfor visse Grændser, fordi vi skyldte at gjøre alle Borgere Ægteffabets Indgaaelse under lovlig Form mulig, medens vi antage, at der for den allerførste Fleerhed af Borgere ikke i den allerede bestaaende Form er nogen Hindring, hvorover de vilde beklage sig, saa skulde de stemme for Udvalgets Fleertals Forslag i Modsetning til det af den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 3die Valgfreds (Damgaard) stillede.

Minister Clausen: Naaget jeg ikke kan miskjende den noget særegne Stilling, hvori jeg ved dette Punkt befinder mig ligeoverfor min ærede Collega og Ven, kan jeg dog ikke finde nogen Anledning deri til ikke at tage til orde efter ham, om endogaa mine Ord komme til at bevæge sig i en noget anden Retning. Jeg betragter det Punkt, hvorom Talen her er, som et underordnet Punkt; det angaaer ikke selve Sagen; i den Henseende veed jeg mig aldeles i Overensstemmelse med min ærede Collega, men det angaaer alene den Form, under hvilken den Løsning, vi begge have for Die, maa anses paa den paa seligste Maade at kunne opnaaes. Jeg tør herved betragte mig alene som Medlem af Thinget, og finder altsaa ingen Grund til ikke endnu engang med et Ord at betegne, hvad det er, der har tiltrukket mig til det fremsatte Forslag, og endnu bestandigt holder mig fast ved det. Jeg har iøvrigt allerede erklæret, at jeg fuldkommen erkjender det Fortjenstlige i det af Udvalgets Fleertal fremlagte Udkast; jeg skal med Redebonhed slutte mig dertil, saafremt det nærværende Forslag ikke vinder Majoritet for sig.

Forskjellen mellem begge har Cultusministeren allerede fremsat klart og bestemt. Jeg vil blive staaende ved denne Betegnelse, og fra dette Punkt af angive, hvorledes ogsaa jeg betragter denne forskellige Stilling, dette forskellige Forhold. Dersom man nemlig gaaer ud derfra, at Staten aldeles ikke har nogen Interesse ved, ikke skal sætte Priis paa, ikke lægge Vægt paa den religiøse Form, hvor denne ligger udenfor det egentlig Kirkelige, da følger det af sig selv, at der saaledes kun bliver det ene Skridt fra Kirke til Raadhuus og Thingsted, da bliver Regelen ganske simpel og beqvem denne, at ved ethvert Ægteffab, som indgaaes mellem Personer, der høre til Troessamsund, som ikke have af Staten anerkjendte og til at forrette. Vielser berettigede Præster, ligesom mellem Personer, der høre til forskellige Samsund af hvilken som helst Art, maa den borgerlige Ægteffabs = Stiftelse være det Regulaire. Men det er netop dette, der ikke anerkjendes fra den ærede Forslagsstillers Side. Han antager, og det er det, der ligger til Grund for Forslaget, at der er en væsentlig Forskiel mellem de blandede Ægteffaber, at de ikke tør ligesom slaes i Hartkorn, at Ægteffab mellem Personer af forskellige kristelige Confessioner og selv mellem Personer af kristelig og ikke kristelig Confession har en anden Berettigelse end Ægteffab mellem Personer, som ikke høre til ordnede Troessamsund, og at saadanne Ægteffaber derfor ikke bør undergives den selsomme Regel; han antager endvidere, at det Religiøse ikke falder sammen, med, ikke indeslutes i enkelte kirkelige Former, og at det for Staten maa være af stor Vigtighed, at den religiøse Form overalt bliver, saavidt muligt, holdt i Agt og Ære, at derfor Staten bør, saalidt muligt, indblende sig ved positive Foranstaltninger i Ægteffabets Stiftelse, men bør søge at tilveiebringe den for Staten nundværlige Garantie gjennem og formedelt de vedkommende religiøse Samsund selv. Dette er den ledende Hovedtanke i det foreliggende Forslag.